

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil :
Protoiereu DUMITRU ANTAL

O grandioasă sărbare cultural-națională: Sfințirea bisericii ort.-rom. din Tresnea

Primirea triumfală a P. S. Episcop Nicolae în Vașcapău, Unguraș și Tresnea — Săvârșirea actului sfințirii bisericii din Tresnea — Recepția festivă — Masa comună dată în cinstea P. S. Sale.

Nu putem numi altfel strălucita solemnitate a sfințirii bisericii petrecută *Duminică, în 21 Octomvrie a. c.* în frunța comună *Tresnea*, tractul protopopesc *Unguraș*, cu concursul *P. S. nostru Episcop Nicolae* decât: *o grandioasă sărbare cultural-națională*. Intelectuali, cler și popor, fără deosebire de confesiune sau nuanță politică, tot ce are mai distins neamul nostru în aceste părți s'au văzut plăcut îndemnați să asiste la această înălțătoare sărbare a credincioșilor ortodoksi-români din *Tresnea*. Sfințirea bisericii din această localitate nu s'a redus numai la piosul act liturgic, ci interesul și însuflețirea generală ce a înconjurat acest act prin amploarea la care s'a ridicat, a luat caracterul unei rare și istorice sărbări culturale-naționale. Miile de credincioși români adunați, fii ai ambelor biserici naționale, au dat cea mai strălucită dovadă, că evlavia moștenită de la străbuni nu cunoaște restricțiuni de ordin sectar separatist. Trecând peste orice piedeci efemere, au străbătut cale lungă, venind din depărtări de zeci de kilometri pentru a se bucura împreună cu frații lor din *Tresnea*.

Astfel tradiția ce s'a brodat în legătură cu viața poporului nostru român din Ardeal, că biserica a fost neîncetat aceea care i-a dat tărie și curaj de a rezista în lupte, am văzut că nu este o vorbă goală. Biserica a fost și spre fericirea noastră a tuturor, a rămas centrul de gravitație, izvorul de putere, primenire și consolidare a vieții tu-

turor fiilor neamului nostru. În sinul ei s'au înțeles fiii acestui neam pe chestiunile mari și vitale în trecut și suntem îndreptățiți să nădăjduim că tot în sinul ei vor găsi mijloace puternice de a birui și înfrânge și frământările și pornirile pătimase, dar trecătoare, ce s'ar părea că vor să stânjenească prosperarea și bunul mers al țării în viitor. Prăznuirea festivă de *Duminică* ne poate servi ca o pilduitoare și convingătoare dovadă în acest senz.

Trebuie să recunoaștem însă că partea cea mare de merit în cazul de față revine în primul rând conducătorilor intelectuali din județul *Sălajului*. Grație înțelepciunii și înaltelor sentimente naționale ale acestora, sfințirea bisericii ort.-rom. din *Tresnea* s'a putut ridica la nivelul de care am amintit. Dăm și pe această cale expresie bineșimțită sentimentelor noastre de mulțumire și admirație tuturor acestor factori importanți intelectuali ai vieții noastre politice și de stat, cari dezbrăcați de orice patimă politică sau confesională, au înțeles să se pună cu dragoste și sinceritate în fruntea credincioșilor români veniți la sărbare. Menționăm între aceștia în primul rând pe dl prefect al județului, dl *Dr. E. Lobonțiu*, dl *Dr. G. Pop*, decan al baroului avocaților din *Zălau*, dl *Dr. I. Ossian*, director de liceu și fost prefect, dl *Dr. I. Domșa*, avocat și fost prefect, dnii *Dr. S. Pop*, avocat, *N. Popescu*, pretor, *C. Paleu*, șef de siguranță, *S. Bărnățiu*, căp. de jandarmi,

N. Borbei, V. Mărcuș, notar, A. Floriancici, A. Coșut, dir. școlar, V. Fărcașiu, avocat, etc.

Primirea triumfală a P. S. Episcop Nicolae în Vașcapău, Unguraș și Tresnea.

Acum de Sâmbătă, cu o zi înainte de serbare *P. S. Sa Episcopul Nicolae*, asistat de cons. eparh. *Dr. S. Stanca*, secretarul eparh. *L. Curea*, protop. *Jovian Mureșianu* din Turda; decanul Acad. Teol. *Dr. I. Vască*, însoțit apoi de dl *E. Panaitescu*, prof. univ. și deputat al județului și de corul stud. teol. sub conducerea prof. *Dr. V. Petrașcu*, a pornit spre locul destinației. Pe cale i s'a făcut *P. S. Sale* și însoțitorilor săi o întâmpinare și primire triumfală. În *Vașcapău* dl pref. *Dr. E. Lobonțiu*, dl fost pref. *Dr. I. Domșa*, căp. *S. Bărnățiu*, pretorul pl. *Bucium dl Popescu* și preotul local *I. Câmpian*, în *Unguraș* protopopol tractual, dl *Ioil Ghiurițan*, îmbrăcat în odăjdii și asistat de preoții *V. Stanciu* și *G. Câmpian*, înaintea unui frumos arc de triumf, în fața prefectului, a pretorului, a directorului școlar, dl *Romițan*, a membrilor corpului didactic și a unui număr respectabil de credincioși, a urât bun sosit iubitului său Arhiereu, care a binevoit să onoreze cu prezența Sa marea sărbătoare ce se pregătește. De aici cortegiul a pornit mai departe și pe la orele 6 sara a ajuns în *Tresnea*. Aici tot satul, în frunte cu conducătorii săi firești, iarăși înaintea unui falnic arc de triumf, în haine de sărbătoare a întâmpinat pe înalții oaspeți. Dl notar *Mărcuș* și dl protopop *R. Roșca* au rostit frumoase cuvinte de bineventare. A răspuns *P. S. Sa* dând expresie viilor sale sentimente de bucurie și emoție de care se simte pătruns văzând spiritul de jertfă și evlavia iubiților săi fii sufletești. Iar după toată ceremonia întâmpinării *P. S. Sa* împreună cu însoțitorii și oaspeții mai marcantți s'a retras în încăperile parohului local, păr. *Traian Costea*. Aici s'a servit din mijloacele acestui distins slujbaş al bisericii o copioasă masă după care apoi cu toții au plecat pela locurile indicate spre încartirare peste noapte.

Săvârșirea actului sfințirii bisericii din Tresnea.

Duminecă dimineața, acum din zorii zilei au început a se aduna mulțime mare

de lume, venind din toate părțile. Pe la orele 8^{1/2} preoții din tract, păr.-protop. *I. Ghiurițan*, (*Unguraș*), protop. *R. Roșca*, (*Zălau*), *E. Miclea*, (*Baica*), *T. Pușcaș*, (*Bucium-Bodia*), *I. Chifa*, (*Hida*), *V. Fărcaș*, (*Juc*), *G. Vlaicu* (*Păușa*), *P. Nicola* (*Sâmpetru-Alm.*), *G. Pușcaș*, (*Sântă-Măria*), *A. Băeșan*, (*Șimleul-Silvaniei*), *A. Măgurean*, (*Tămașa*), *G. Câmpian*, (*Gălpâia*), *G. Trif*, (*Stâna*), *V. Stanciu*, (*Stârci*), *I. Câmpian*, (*Vașcapău*) și *S. Curea* (*Zimbor*), în frunte cu asistenții *P. S. Sale*, au pornit în cortegiu impozant, îmbrăcați în odăjdii spre a-l conduce pe *P. S. Sa*, cu tot fastul obișnuit, la locul destinat actului festiv al sfințirii. Pe tot parcursul urmat corul teologilor a cântat cântări religioase, potrivite momentului. În fața bisericii *P. S. Sa* s'a îmbrăcat în odăjdiile arhieresti și a început imediat actul sfințirii.

Acesta s'a petrecut în mod de tot solemn după ritualul obișnuit, cu încunjurarea bisericii, citirea evangheliilor, ungerea cu sf. mir, stropirea cu apă sfințită, intrarea în lăuntrul bisericii, rostindu-se rugăciunile recerute și desăvârșindu-se sfințirea altarului și a obiectelor menite pentru el. A urmat apoi sf. Liturghie, o slujbă dumnezească, oficiată cum încă n'au avut prilej să vadă credincioșii în acele părți. Răspunsurile au fost date cu multă precizie de corul studenților noștri teologi sub conducerea excelentului nostru prof. *Dr. V. Petrașcu*. Acest minunat serviciu divin a fost încheiat cu predica festivă a *P. S. Sale, Păr. Episcop Nicolae*. *P. S. Sa* vădit impresionat de însuflețirea și bucuria generală ce se vedea de pe fețele tuturor a vorbit cu mult avânt și pătruns de o deosebită mulțumire sufletească. A remarcat între altele rostul însemnat pe care îl are credința în viața oamenilor, a scos în relief spiritul de jertfă și evlavia de care au dat dovadă credincioșii comunei *Tresnea*, înoindu-și și împodobindu-și atât de frumos biserica, care ca un far luminos, de pe locul potrivit unde este înălțată, va atrage sute și mii de credincioși spre învățătură și lumină. Îndeamnă apoi pe toți fiii săi sufletești s'o păzească în cinste; dând ascultare vrednicului lor păstor sufletesc în *Dumineci* și sărbători, să se apropie de ea cu gând curat și neprihănit. Un sfat părintesc adresează și

părinților ca să-și crească copiii în ascultare și dragoste de biserică. Începând numai așa școala vieții vor putea fi oameni cinstiți și de ispravă la vremea sa. Încheie adresând cuvinte de mulțumire și binecuvântarea sa arhierescă tuturor factorilor mai importanți, fie din comună sau din județ, cari prin concursul lor binevoitor au pregătit clipele înălțătoare ale mărețului act al sfințirii. A fost o cuvântare bineșimțită, bogată în învățături și îndemnări folositoare, care a ținut încordată atențiunea ascultătorilor impresionând mult prin sinceritatea și pătrunderea cu care a fost rostită.

Întrucât biserica nu i-a putut cuprinde pe toți credincioșii între părășii săi, P. S. Sa a însărcinat pe Decanul Acad. Teol. Dr. I. Vască să li vorbească și celor rămași afară despre măreția zilei de sărbătoare pe care cu toții se cuvine să o aprofundeze. Astfel s'au putut împărtăși și marea mulțime de credincioși, cari n'au putut pătrunde în biserică, de cuvântul binefăcător al învățăturii de Dumnezeu și cele sfinte.

După cuvântările ținute, sf. Liturghie a luat sfârșit, iar lumea adunată s'a împrăștiat urmând ca reprezentanții diregătoriilor administrative, clericale și civile să se întrunească la o recepție festivă.

Recepția festivă.

În încăperile parohului T. Costea, unde a fost încartiruit P. S. Sa, această recepție a avut loc imediat după terminarea serviciului divin. Toate instituțiile civile, militare, culturale și bisericești, fără deosebire de confesiune, neam sau lege, câte s'au găsit în localitate, au ținut de datorița lor să prezinte omagii Arhireului bisericii ortodoxe-române. P. S. Sa a exprimat în termeni elogioși tuturor vîi mulțumiri schimbând cu fiecare în parte cuvinte de cordială amabilitate și prietenie.

Masa comună dată în cinstea P. S. Sale.

După recepție, pentru oaspeți și lumea oficială, s'a servit o masă comună în localul școlii. Au participat aproape 100 de persoane, între cari am putut remarca pe lângă persoanele mai marcante de cari am amintit și un frumos mănunchi de doamne și domnișoare. Către finea mesei atât de bogat și bine servită s'au rostit și câteva

discursuri ocazionale. Seria acestora a deschis-o P. S. Sa, rostind câteva cuvinte elogiouse la adresa M. Sale Regelui. Au vorbit apoi protop, I. Ghiurițan pentru P. S. Sa Episcopul, reliefând dragostea și interesul ce-l poartă bisericii; cons. eparh. Dr. S. Stanca, prefectul Dr. E. Lobonțiu, Dr. I. Cassian, prof. univ. E. Panaitescu, protop. I. Mureșianu, S. Bărnufiu, Dr. G. Pop, prof. Dr. I. Vască, pr. S. Curea etc. Toate cuvântările rostite au fost pline de avânt și au avut darul să strecoare în sufletele celor prezenți numai înviorare și însuflețire. Masa s'a ridicat în cea mai caldă atmosferă spre mulțumirea și împăcarea tuturor.

Pe la ora 4 p. m. P. S. Sa împreună cu domnii cari l-au însoțit a părăsit Tresnea și după o scurtă pauză făcută în casa ospitalieră a protop. I. Ghiurițan, în Unguraș, și-a continuat calea spre reședința din Cluj.

* * *

Am amintit în cuvintele introducătoare de caracterul cultural-național, ce l-a avut strălucita sărbare din Tresnea și n'am exagerat. Nu numai biserica ortodoxă-română a înregistrat un real succes, ci în cazul de față mai pe sus de rezultatul confesional a triumfat principiul de neam, s'a impus tradiționala solidaritate și înfrățire națională, care a fost tăria ca și fala noastră în trecut. Laudă și cinste li se cuvine iubiților noștri credincioși din frunțașă comună Tresnea, că ne-au pregătit aceste clipe frumoase de adevărată reculegere și înviorare sufletească, precum laudă și felicitări li se cuvine și tuturor inițiatorilor și conducătorilor spirituali ai acestor credincioși cari au știut să-i îndrumeze și să-i călăuzească atât de fericit pe cei încredințați conducerii și călăuzirii lor. Atât păr.-protop. I. Ghiurițan, cât și parohul local păr. T. Costea, cari au binemeritat în primul rând la desăvârșitul succes al prăznirii primească și pe această cale recunoștința și felicitările noastre. Am fost plăcut impresionat cu acest prilej și de spiritul de disciplină și datorie pe care l-am remarcat la preoțimea din tract. Toți au urmat fără întârziere glasul vrednicului lor conducător și s'au prezentat la timp, la locul indicat dând dovadă de pregătire și înțelegere corespunzătoare chemării ideale ce și-au ales. Acest fapt îmbucurător pe

lângă că umple de bucurie și mulțumire sufletul doritor de tot binele al iubitului nostru Arhiepiscop, dar el mai constituie în acelaș timp și o garanță solidă, că tânăra noastră Eparhie poate fi sigură de cele mai bogate roade în calea de prosperare și progres pe care atât de înțelept a fost îndrumată.

Dorim tuturor fraților noștri din întreaga Eparhie să se poată înălța la acelaș nivel de dragoste, jertfă și supunere creștinească, cum au înțeles să ne surprindă atât de plăcut credincioșii noștri din Tresnea. I. V.

Bogatul desfrânat și sărmanul Lazar

Contrastele sociale ale vieții, erau tot atât de accentuate în timpul Mântuitorului, ca și în zilele noastre. Și atunci existau destui nenorociți, cari sufereau de lipsa pâinei de toate zilele, iar alături de ei în palate somptuoase se lăfăiau bogătași, cari gustau din plin din bunurile acestei lumi. Mântuitorul n-a trecut cu vederea nici aceste contraste sociale, ci privindu-le dintr'un punct de vedere superior, într'o seamă de sentințe, defini raportul lor față de împărăția lui D-zeu, astfel: „Mai ușor intră cămila prin urechile acului, decât bogatul în împărăția lui D-zeu (Lc. 18, 24). În discuția avută cu tânărul bogat Iisus îi zice: „De voiești să fii desăvârșit vindeți averea, împarte-o săracilor și-mi urmează“ etc. Din acest fel de a privi lucrurile, s'ar părea că Mântuitorul peste tot condamnă bogăția. Când însă vom controla amănunțit toate sentințele Lui în această legătură de idei și vom lua în considerare faptul, că în activitatea sa misionară nu ocolește pe cei bogați, (discuta prietenește cu Nicodem, cu bucurie primește mărturia credinței lui Lair, poposește în casa lui Zacheu), constatăm că Iisus voiește ca fiecare să folosească ceea ce i s'a dat, sărăcie sau bogăție, pentru câștigarea împărăției lui D-zeu.

Inzista fără îndoială, mult asupra pericolelor lăguate de bogăție, fiind constat, că averea esclude posibilitatea preocupărilor de altă natură, decât materială. Săracul în schimb se mângăie în lipsă râvnind după bunurile vecinice.

Pilda care evidențiază mai mult, pericolele bogăției pe de-o parte și mângăierea sărăciei pe de alta, este fără îndoială, cea numită: „Bogatul și săracul Lazar“.

„Era un om bogat, care se îmbrăca numai în purpură, petrecându-și tot timpul în ospete în tovărășia prietenilor (Lc. 16, 17). Deplina lui mulțumire o găsea deci în lux, pânzuri bogate și laudele celor din jur. Toate aceste bucurii le considera ca supemul bun, cu toate că era un fiu al poporului ales, un urmaș de sânge al lui Avraam (Lc. 16, 24). Iudeu fiind avea pe Moise și profeți, avea revelația divină, era posesorul celui mai senin diamant, posesorul îndrumărilor necesare câștigării fericirii vecinice. Iubirea lumii acesteia, bucuriile ei însă i-au umplut sufletul. Iar sufletul plin de aceste divinități, nu oferă nici un locșor lui D-zeu.

„Trăia în acelaș timp și un sărac numit Lazar. Era plin de răni și zăcea la poarta bogatului așteptând mila servitorilor lui. Bucuros și-ar fi stâmpărat foamea cu fărâmurile, cari cădeau de pe masă, însă nici acestea nu le primea, căci nimeni nu se uita la el, în afară de câinii, cari se apropiau de el și-i lingeau rănilor“. (Lc. 16, 20). Înfașurarea lui Lazar ne prezintă tabloul celei mai amare sărăcii. Goliciunea unui corp bolnav, extrema părăsire, amărăciunea unui infometat, tovărășia câinilor, sunt puținele trăsături, ale tabloului, care reprezintă personificarea celei mai adânci mizerii.

În această tristă situație Lazar însă rămâne credincios lui D-zeu. Singurul ajutor, singura mângăiere numai dela El le așteaptă.

Ce contrast! Numai pereții unei case, despart bogăția fabuloasă, de cea mai adâncă mizerie. Și acest contrast e de nelăturat. Acela care ar putea ajuta pe semenul său, bogatul, nu înțelege. Cu mintea lui preocupată numai de cele lumești, se gândește numai la sine, la fericirea sa. Nu se gândește la durerile și lipsurile celor din jur, doar adeseori îl vede pe bietul Lazar zăcând la poarta palatului său. Privirea lui însă e obicinuită a-l vedea, inima îi rămâne rece, totul i se pare, că așa trebuie să fie. Iubirea de cele lumești, l-a făcut egoist, iar egoismul îl aruncă și mai adânc în brațele iubirii lumești. Trăiește

numai să guste cât mai intensiv din ceea ce viața îi înbie, fără ca să-l preocupe ceea ce trebuie să îndure alții.

Până aci pilda, vorbește despre feliul reproșabil de a se folosi de obicei bogăția, de aci încolo Mântuitorul ne transpune în lumea de dincolo.

„Se întâmplă. că muri săracul“ (Lc. 16, 22). Moartea pentru Lazar fu un prieten, care veni să-l salveze din suferințele vieții. Nimeni nu-l jeli, căci nimeni nu a pătruns suferințele lui pe pământ. Viața pământească i-a fost doar un vis urât, căruia trebuia să-i urmeze o deșteptare veselă. Suferind în viață cu zâmbetul pe buze în fața morții, ni-l înfățișează pilda Mântuitorului pe cel sărac.

În palatul bogatului au mai răsunat încă acordurile muzicii de veselie, și au mai spumegat beuturile scumpe în pahare. Nimeni nu se gândia la sfârșitul petrecerilor, și totuși se apropia pe neașteptate. Muri într-o zi și bogatul. Moartea a pus capăt istoriei vieții lui pământești: Muri și fu îngropat. Din toate bunurile, nu-i mai rămase decât spațiul strâmt și întunecos al unui mormânt.

Astfel bogatul pe neașteptate, deveni sărac, iar săracul nespus de bogat.

„O, moarte, cum schimbi deodată totul. Abia atunci se poate vedea cine este într-adevăr bogat, ori sărac. Căci precum pe scena unui teatru actorii au rolurile regilor, prinților, generalilor, înțelepților, fără ca faptice să fie din categoria acestora, astfel și bogăția ori sărăcia în viața pământească pot fi considerate numai drept niște roluri, niște maști.

Văzând în teatru pe un actor interpretând rolul unui rege, nimeni nu-l va considera de atare. Nimeni nu va crede că în realitate e rege, ci un biet om de rând ca și cea mai mare parte din spectatori. Deasemeni nu trebuie să credem, că aceia sunt bogați, pe cari în lume îi vedem jucând rolul celor bogați. Căci luându-le masca ce o poartă, scrutându-le conștiința și sufletul, ușor vom putea descoperi o mare sărăcie în virtuți, sărăcie de podoabe sufletești. Precum după terminarea unei reprezentări teatrale, actorii se desbracă de falsele demnități interpretate câteva oare, luându-și reala lor înfățișare, la fel este și

momentul când moartea pune capăt dramei vieții, făcând să cadă măștile bogăției și sărăciei“ Hrisostom Omilia II. (Migne, Patr. XLVIII. 986).

Mântuitorul urmează apoi a ne vorbi în forma unei convoibiri între cel bogat și Avraam despre răsplata vieții pământești. „Iar când bogatul în suferințe, ridică privirile, văzu pe Avraam și pe Lazar“. Contrastul existent în viața pământească, inversat se menține și în cea vecinică. Lazar trăind în fericire, iar bogatul în mizerie și suferințe. Ce aspect mareț are mângăierea după atâtea suferințe; cât de îngrozitoare suferințe, după atâta bucurie. După scurte suferințe, bucurie vecinică; după o scurtă bucurie, suferinți vecinice.

În chinurile sale bogatul cerea ajutor. Văzându-l pe Lazar în apropiere de protopărintele său, suferința i se mări, totuși trebui să-și spună: Lazar și-a cumpărat fericirea, iar eu, bogatul, am fost aruncat în nefericire! Da așa este. Lumea cu bucuriile ei, i-a răpit ceriul. Sufletul lui e însetat de fericire, și fericirea n-o va mai întâlni. El și-a mâncat fericirea, a pierdut-o.

Vederea lui Lazar îi trezește o idee, precum n-a avut nici când în viață: i se pare nespus de ușor pentru un bogat și fericit să întindă o mână de ajutor celui sărac și nenorocit. Astfel îndrăzni a formula următoarea rugămintă: Părinte Avraam îndură-te de mine și trimite pe Lazar să-și înmoaie vârful degetului în apă și să-mi răcorească buzele, căci mari sunt chinurile mele în această fierbințeală“ (Lc. 16, 24).

Se adresa lui Avraam pentruca influința acestuia să decidă pe Lazar a-i asculta rugămintea. Este conștiu că cere ceva neobicinuit: Își justifică cererea prin insuportabilă durere cauzată de focul iadului.

Răspunsul urmă plin de compătimire, însă totuși plin de negațiune.

Cererea nu poate fi satisfăcută din două motive și anume: a) Echitatea nu permite, căci: „Gândești fiule, tu ți-ai luat cele bune în viață, pe când Lazar cele rele; aci el va fi mângăiat, iar tu te vei chinui“ (Lc. 16, 25).

Da bogatele aduți aminte de trecut: Tot ceea ce ai stimat, ai prețuit dincolo; acum e contra rugăminții tale. Lumea a fost D-zeul tău, în ea ți-ai găsit fericirea. Ea

ți-a răpit sufletul, ai părăsit-o înainte de a găsi pe adevăratul D-zeu. Cu totul altcum a dus-o Lazar. „Multe a suferit în viață“. Necazurile i-au luminat mintea, i-au curățit sufletul. L-a găsit pe D-zeu și s'a lăsat în grija Lui. Acum Lazar a părăsit lumea, a venit la părintele său pe care l-a căutat atâta în durere. Soarta voastră deci corăspunde dreptății divine. Dar înafară de acest motiv, tot nu ți-ar putea fi realizată cererea, căci: „între tine și noi este o mare prăpastie, încât nimeni de aci nu poate ajunge acolo, și invers“ (Lc. 16, 26).

Bogatul lăsa prima cerere și se legă de a doua. Nu s'a temut nici când de D-zeu, n-a știut ce-i mila față de săraci, dar după cât se pare, s'a mai păstrat în el o urmă de simțire omenească. Această simțire îi inspiră cuvintele: „Te rog, părinte, trimite pe cineva în casa tatălui meu: căci cinci frați am, să-i învețe, ca nu cumva și ei să ajungă în acest loc al suferinței“ (Lc. 16, 17).

Ar voi nespus de mult, ca unul din cei asemenea lui să fie trimis la cei de dincolo ca o mărturie a vieții de după moarte care să descrie cele două aspecte ale ei. Adânc privită această nouă rugămintă poartă urmele interesului personal. Bogatul nu doarește atât de mult ferirea fraților lui de suferințele vecinice, ci posibilitatea ca el printr'o reîntoarcere din viața de după moarte, sforțându-se să repare greșala vieții lui, ca astfel să preîntâmpine suferințele iadului. Avraam însă îi spulberă orice speranță pentru a doua oară prin răspunsul: „Ei au pe Moise și pe profeți“ (Lc. 16, 29). Sf. scriptură vorbește despre viața de dincolo de moarte.

Acest răspuns negativ îl întărește pe bogat la o nouă replică, întrucât singura vină adusă lui este neascultarea dovezilor Sf. Scripturi zise: „Nu, părinte Avraam, când unul din cei morți se va reîntoarce la ei, se vor pocăi“ (Lc. 16, 30). Nu argumentele Sf. Scripturi, ci mărturia unuia dintre morți, după părerea bogatului va avea putere de convertire.

„Avraam însă îi răspunde: Dacă ei nu ascultă pe Moise și profeți, nu vor crede nici în cuvintele vre-unui înviat din morți“ (Lc. 16, 3).

De sigur nici el (bogatul), nici frații lui nu-s lipsiți de mijlocul de a se feri de chi-

nurile iadului. Dovezile Sf. Scripturi sunt atât de precise și puternice, încât acei din muritori, cari se decid pentru neascultarea lor, prin nici un alt mijloc nu vor putea fi feriți de rău. Faptice istoria vorbește pentru acest adevăr. Căci massa pop. iudeu a mistificat învierea lui Lazar, învierea lui Iisus, plătind pe păzitori.

Bogatul a amuțit fără răspuns.

Nu putem trece peste bogatul conținut al acestei pilde fără a reține anumite momente pentru viața internă. Și pentru a fi mai lesne de reținut, le putem concentra în câteva învățături:

Să nu ne legăm prea mult de bunurile acestei lumi, ca și bogatul din Evangelie, căci D-zeu e ținta noastră: iubirea lui avem s'o câștigăm.

Să ținem cu tărie chiar și în cele mai triste zile ale vieții noastre la D-zeu, căci dela El singur ne vine ajutorul.

În fine, când avem puterea să ajutăm, să nu trecem pe lângă durerea altora fără de simțire, D-zeu încă ne va ajuta, chiar când alt ajutor este imposibil. Singur ajutorul lui aduce, pace, sfințenie și fericire în suflete.

Muntean.

Scrisori

unui purtător de sutană și cruce

de Gh. D. Mugur.

VII.

Iubire.

Ea e gloria oamenilor și a zeilor
Agaton.

Din pădurile unde trăești ca pustnicii din Teba, între veverițe și păsări, cuvântul tău vine ca o confesiune energetică naturii: Urîm.

Da, pretutindenii e un îndemn de răsturnare și de distrugere. Nici un simț de omenie în luptele și furnicarul lumii. Pumni și ură pentru toți. Aproapele nostru arde și noi ne uităm la flacăra sub care se năruie șura sau conacul jinduit. Am luat din poartă donița ospitalității etnice și am închis cu lacăt puțul nesecat pentru drumetul și vita însetată. Nu mai împărțim poamele și apa, carnea mielului de Paște, ori strugurii viilor noastre nici la praznicele de datină bisericască.

Urîm.

În noaptea, care și pentru pismătăreții lumii a rămas idilica „noapte sfântă“ se desleagă din lanțuri câinii care sfâșie împotriva colindătorilor de tradiție și poezie religioasă. Ca'ntr'un oraș de glorie barbare am văzut svârlindu-se cu apă peste copiii cari în cântece sfinte de colind, veniau să vestească nașterea Mântuitorului Lumii.

Urîm.

Părintele învață pe copil să urască pe protivnicul său și să nu sprijine nimic din ceiace n'a scos dar de bine pentru sufletul și prosperitatea lui.

Urîm.

Politica e împotriva celui ce nu merge cu ea. Retorica ei e ipocrizie. Sămănătorul de pâine e cumpărat și vândut.

Toți îl mint. Cine predică binele lui e ca'n Ibsen, răsvrătorul și dușmanul popoului. Sunt oameni care cred că procesul de propășire se întemeiază pe ura care ațâță pasivitatea și preface inerția în silință creatoare.

Ne irită cel ce muncește și tace. Isbim pe cel ce cugetă și crează. Ne turbură și ne doare înseninarea omului care se jertfește. Nici florile lui nu ne plac.

Predicăm, dar sfărâmăm ideea pe care o propovăduim. Cerem dreptatea dar nu o dăm. Apelăm la jertfe de scăpare dar închidem ușa celui ce le cere. Vrem porți deschise și ospitalitate veche, dar nu lăsăm netras zăvorul zgârceniei noastre. Rădicăm iubirii cuvânt tremurător de flacăra, dar ne bucurăm de tot ce se dărâmă sub umerii crânceni ai urii. Ținem cu ifos dreapta făgăduelii, dar comprimăm iluzia pe care am creat-o. Mărturisim în Iisus dar lucrăm ca răstignitorii lui. Zidim cu capul și sfărâmăm cu inima.

Sub surâsul iubirii ascundem intențiile și dezastrul urii. Nici o vreme n'a coprins mai mult și mai deprimător activitatea ei de nimicire ca epoca noastră. Dacă pentru un împărat al catastrofelor umanitatea înceta la Vosgi, pentru noi ea se oprește la uluca și la poarta casei.

Și totuși panaceul de remedii pentru toată înfățișarea de mizerie a lumii e cultura, care nu trebuie confundată cu știința înmagazinată în creier, ci cu setea, cu impulsul, cu cultul și cu jertfa stăruitoare pentru Iisus.

Cultura nu e știința savantului pasiv, disprețuitor, fățarnic și ateu, ci omenia din om, creștinismul din el, activitatea de folos uman, creațiunea de prestigiu și de eternitate.

Este mereu o confuzie care încurcă spiritele și viața.

Ceia ce-i lipsește acestei lumi nu e nici banul nici știința care să-l producă, ci o cultură a iubirii. Ea e ceea ce ne trebuie, — iubirea.

Fără iubire toate sunt sterile și deșerte, — legile și iscusința vorbei, flacăra și energia politice, didactica și fumul de tămâie, orice amvon și altar, orice alcătuire de prefacere și ascendență. Tot ce nu se susține pe iubire se cutremură și se sfărâmă.

Iisus a făcut din ea senzul și definiția vieții. Creștinismul e iubirea în acțiune. Apostolul Pavel, propovăduind dogma și poezia ei, a rostit asupra iubirii care spărsese la picioarele Galileanului vasul cu arome al Magdalenei, cele mai frumoase cuvinte cari s'au rostit pe pământ: „...De ași dărui săracilor avutul tot și trupu-mi de l-ași arde pe un rug și n'ași avea iubire, nimic eu mi-ar folosi“.

Sfântul poet și evangelist Ioan n'a avut către sfârșitul lui decât această stăruitoare povață: „Iubiți-vă unii pe alții, iubiți lucrurile și viața, pentru că dragostea coprinde în ea totul“.

O mie de ani mai târziu, Francesco din Assisi întemeia în Umbria un regat al iubirii. Epoca mesianică reînvia sub ciprii măgurelor umbriene. Lupul din San Gubio se îmblânzia, rândunicile ascultau din firdelile cu sfinți ale bisericii, axionul către soare al poetului de sfinte Fioretti, iar fiarele, păsările, peștii, arborii, vântul și florile erau pentru cel mai apropiat urmaș al lui Iisus „frații și surorile“ lui.

Fără adevărul și frumusețea iubirii, toată cultura umanității, strigă Merejowski, nu e carne vie, ci o mumie, un cadavru. Luxul și jertfele științei, libertatea și egalitatea ieșite din spiritul și durerea revoluțiilor, toate cuceririle și bunurile materiale nu folosesc nimic dacă în inima omenirii scăpătate nu aprind tremurătorul foc al iubirii.

Fără iubire mizeria persistă și dărâmă, năruirile, catastrofele sunt inevitabile, ideile n'au consistență, gloriile sunt vremelnice, eternitatea e o iluzie.

Ridicați academii și temple, înălțați în strașnică măreție bizantină turnuri și cupole, zidiți și organizați tot ce gândiți și voiți și nimic nu veți fi făcut dacă cuvântul catedrei și amvonului nu vine din flacăra și vecinicia iubirii.

Iubirea e scara suișului nostru către frumusețea fericirii evanghelice.

În silințele de umanizare a omului alcătuirea cea mai reală va fi aceia care însemințând viața va trezi în inima omului și a naturii dumnezeiasca putere a iubirii.

În această iubire care e „admirația înțeleptului și mirarea zeilor“ stă secretul păcii și al eternității.

CRONICĂ

Sfințire de biserică. Duminecă, 28 Oct. c. se face sfințirea bisericii din Lona, protopopiatul Clujului, prin P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan.

Despre sfințirea Sf. Mănăstiri din Toplița, darea de seamă va apărea în numărul viitor al foii noastre.

Un grav accident la tipografia Eparhială. Vineri, 19 c. pe la ora 11, după tipărirea „Renașterii“, s'a pus în lucrare tipărirea unei coale din Calendar. Ivindu-se o pată de cerneală lângă un clișeu, d. Pop, conducătorul tipografiei a voit să ștergă pata, fără să oprească mașina. O întârziere de o clipă i-a tras mâna dreaptă între surulile de cerneală, zdrobindu-i degetul cel mare, iar celelalte i le-a strivit. Dus imediat la medic i s'au dat primele ajutoare și apoi internat în Clinică i s'a amputat degetul cel mare. Acest grav accident întâmplat dlui Pop, care poate să'l facă invalid pentru meseria de tipograf, îl regretăm din tot sufletul, căci am avut în d-sa un harnic și pricepător colaborator. Îi dorim cât mai grabnică însănătoșare. *Red.*

PARTEA OFICIALĂ

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa I. *Bucerdea-vinoasă*, pro-

topopiatul Alba-Iulia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform pregătirei.

2. Locuință în natură, confortabilă, cu 3 camere, o bucătărie, precum și toate supraedificatele necesare, având parohia dreptul a folosi pentru sine jumătate pivnița de sub casele parohiale (partea din dos), precum și a folosi în comun cu preotul locul de tescuit strugurii, pe timpul sezonului.

3. Sesiune parohială, 2½ jug. arabil și 4 jug. rât primit prin Reforma agrară în arendă forțată.

4. O ferie de must dela fiecare familie (fum).

5. Venitele stolare statorite în ședința Consiliului parohial din 31 Iulie 1928.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile concursuale oficiului nostru protopopesc, în termenul deschis, având dreptul, ca după avizul nostru prealabil, să se prezinte în parohie în vreo Duminecă sau sârbătoare, spre a face cunoștință cu poporul.

Alba-Iulia, la 30 Septembrie 1928.

Oficiul protop. în conștelegere cu Consilul parohial.
Alexandru Babu, protopop.

Nr. 367—1928 prot.

3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia *Chinciș*, din protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.

2. Casă parohială, supraedificii economice și grădină.

3. Sesiune parohială 26 jugăre pământ productiv.

4. Una zi de lucru dela fiecare familie.

5. Stola îndatinată.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererea însoțită de documentele reglementare și cu prealabila încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Luduș, la 24 Septembrie 1928.

În înțelegere cu consiliul parohial.†

Romul Popa, protopop.